

Andersen, I., Borum, F., Kristensen, P.H. & Karnøe, P. (1995). **On the Art of Doing Field Studies**. Handelshøjskolens forlag.

Anmeldt af *Torben Larsen*, erhvervsforskerstipendiat ved Institut for Organisation og Arbejdssociologi, Handelshøjskolen København.

Bogen findes også på dansk, hvor der yderligere er et kapitel med om "implikationer for forskeruddannelsen". ("Om kunsten at bedrive feltstudier - en erfaringsbaseret forskningsmetodik. Samfundslitteratur, 1992.")

Bogen er lavet som et forsøg på at fange de fælles træk ved en case- og antropologilignende forskning, der kendetegner Institut for Organisation og Arbejdssociologi, som alle forskerne er tilknyttet. Bogen er stilet specielt til Ph.D studerende og andre som forsker i et komplekst socialt felt.

Empirien i bogen er fire erfarne forskeres tilbageblik og levende fortællinger om deres første forskningsforløb inden for feltforskningsområdet. Erfaringerne fremstilles på en ærlig og forfriskende måde, så de er nemme at relatere til ens egen situation som forskerspire. Bogen er derfor både inspirerende og en god støtte, når feltet er uregerligt, egenrådigt og ens projekt udvikler sig helt anderledes, end man havde forestillet sig. Samtidig er den også et budskab om at feltforskning er en alvorlig sag for en nybegynder.

Forfatterne viser at feltforskning nemt giver uordentlige og uforudsigelige projektføløb, men måske også at feltforskningsprojekter faktisk bør have disse karaktertræk! Et snævert teoretisk udgangspunkt, som følges gennem et helt forløb, får os til at lukke øjne og ører for det, der foregår i feltet. Åbenhed og dermed også metodemæssig åbenhed er en første forudsætning. En anden forudsætning, som fremhæves, er ydmyghed overfor og indlevelsessevne i de menneskelige aktiviteter i feltet.

Som det loves i bogens indledning kommer man på basis af de beskrevne erfaringer og ræsonnementer ud fra tilgængelig teori frem til en beskrivelse af en forskningspraksis og en ansatz til en metodologi. Der gives bud på, hvordan de problemer, der specielt knytter sig til feltforskningen kan håndteres. I modsætningen til en tilnærmet rationel forskningsproces ses feltforskning som en læreproces, der kan beriges af en forskningspraksis og dermed også at en succes afhænger af personen og ikke af metoden.

De filosofiske og videnskabsteoretiske problemstillinger ved feltforskningen behandles ikke direkte, men postulatet i bogens titel om at feltforskning er en kunstart, bekræftes ved at det vises, at feltforskning kræver talent i form af en social kunnen, en uddannelse i et forskerhåndværk og en eksistensiell holdning til det at forske og lære.

Bogens bidrag bliver alt i alt et godt udgangspunkt for at få en forståelse for feltforskningens eget felt og pragmatik. Den kan varmt anbefales alle, der beskæftiger sig med feltforskning eller skal i gang.